

УЧЕБНИЯТ ПРОЦЕС ПО СПЕЦИАЛНОСТ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА СТУДЕНТА – ФОРМА, ЗАНИМАНИЯ И САМОПОДГОТОВКА

Георги Брестнички, Илия Върбанов, Цанко Цанков

НСА „Васил Левски“, катедра Баскетбол, волейбол, хандбал

ORCID

Georgi Brestnichki – <https://orcid.org/0000-0002-7687-9379>

Iliia Varbanov – <https://orcid.org/0000-0002-9645-2612>

Tsanko Tsankov – <https://orcid.org/0000-0002-9167-614X>

РЕЗЮМЕ

Новосъздадалата се извънредна обстановка засегна всички сфери на живота, както и всички хора. Накара много от тях да преосмислят начина на работа и да търсят нови подходи за по-ефективно и качествено изпълнение на задълженията си.

Обстановката ни подтикна да потърсим мнението на студентите, за да добием някаква представа относно тяхното виждане по някои важни въпроси относно учебния процес в създадалата се епидемична обстановка. Направихме една кратка анкета (14 въпроса) със студенти специалност баскетбол и хандбал от четирите курса на обучение, за да изясним някои от възникналите пред нас въпроси.

От анкетното проучване установяваме, че по-голямата част от студентите имат желание да се обучават и да получават знания под всякаква форма – теоретична и практична. Като препоръка към преподавателите е да научат и мотивират студентите по-често да ползват наличните учебни ресурси. Да бъде осъществяван постоянен контрол върху наученото за добиване на добри и трайни знания.

Ключови думи: извънредна обстановка, учебен процес, спортна специалност, студенти

EDUCATION PROCESS IN SPORTS SPECIALTY THROUGH THE STUDENTS' POINT OF VIEW – FORM OF TEACHING, CLASSES AND SELF-PREPAREDNESS

Georgi Brestnichki, Iliia Varbanov, Tsanko Tsankov

NSA “V. Levski”, „Basketball, volleyball, handball“ Department

RESUME

Newly created situation around COVID affected all spheres of life, as well as all people. The situation makes many people to redefine the way of working and to find new more efficient ways and qualitative performance of their duties.

The situation makes us to ask the students about their opinion, to find what do they think about some important questions connected to the education process. We created short questionnaire (14 questions) which was answered by the students' basketball and handball sport specialty from the four courses of study, to clear some actual questions.

From the questionnaire we determine that more of the students are willing to study and be involved actively in its theoretical and practical part of the education process. As an advice to the teachers is: to teach and motivate students more frequently to use available books and studying resources; to have frequent exams of the students on the teaching materials for getting good and permanent knowledge from the students.

Key words: *extraordinary situation, education process, sport specialty, students*

ВЪВЕДЕНИЕ

Поставени пред нова обстановка, с която не сме се сблъскали досега, накара много хора да преосмислят начина на работа и да търсят нови подходи за по-ефективно и качествено изпълнение на задълженията си. Тази обстановка засегна всички сфери на живота, както и всички хора.

Високите технологии са част от промените. Те до голяма степен повлияват и добавят динамика в еволюцията на разбирането, терминологичното характеризирание, медийното обезпечаване и поведенческата същност на педагогическото взаимодействие от разстояние (Алексиева, 2020).

Според Райчева (2011) дистанционното обучение е форма на обучение, при която между обучаващите и учащите субекти съществува пространствена дистанция и взаимодействието между тях се реализира от медия. Дистанционната форма на обучение е организация на учебния процес, при която студентът и преподавателят са разделени по местоположение, но не непременно и по време, като създадената дистанция се компенсира с технологични средства. При дистанционната форма на обучение се използват аудио, видео, компютърни и комуникационни технологии и други електронни средства (Наредба, обн. ДВ, бр. 99 от 9 ноември 2004 г.).

В университетските среди много от преподавателите бяха изправени пред предизвикателството да намерят нов подход за преподаване на учебния материал. А пред студентите се появи предизвикателството, как и откъде да се готвят за зададените им задачи и да се замислят върху въпроса, как е по-добре да им се провеждат часовете – в присъствена форма, онлайн или да са на самоподготовка.

Основните фактори според Полат, които определят дистанционната форма на обучение, са: разделяне на преподавател и учащи в по-голяма част от учебния процес; използване на учебни средства, способни да обединят усилията на преподавател и учащи и да осигурят усвояването на учебното съдържание; осигуряване на взаимодействие между преподавател и учащи, между учебна администрация и учащи; приоритет на самоконтрола над контрола от страна на преподавателя (Полат, 2004).

ЦЕЛ

Създамата се обстановка ни подтикна да потърсим мнението на студентите, за да добием някаква представа относно тяхното виждане по някои важни въпроси относно учебния процес в създамата се епидемична обстановка, която ни накара да се дистанцираме, да се гледаме през електронните устройства и да се адаптираме към промените. Накара ни и да търсим рационални начини за преподаване на материала, както и да търсим обратна връзка за това как се възприема от студентите предаденото. Могат ли те да си правят самоподготовка и до каква степен тя би била ефективна.

МЕТОДИКА

За осветляването на тези въпроси и разкриването на някакви изводи и решения относно учебния процес направихме една кратка анкета (14 въпроса) със студенти специалност баскетбол и хандбал от четирите курса на обучение, за да изясним някои от възникналите пред нас въпроси.

В анкетата взеха участие 43-ма студенти специалност баскетбол и хандбал, като се разделят в полово съотношение мъже–жени както следва – 25 мъже (58%) срещу 18 жени (41%). По курсове също разпределението е сравнително поравно, което ще направи попълна и точна картината, пречупена през погледа на по-неориентираните първокурсници до завършващите четвъртокурсници (съответно 8 първокурсници, 15 второкурсници, 10 третокурсници и 10 четвъртокурсници). Анкетата бе проведена през началото на април, когато все още повечето занимания се провеждаха онлайн, но имаше възможност часовете по специалност да се провеждат и присъствено.

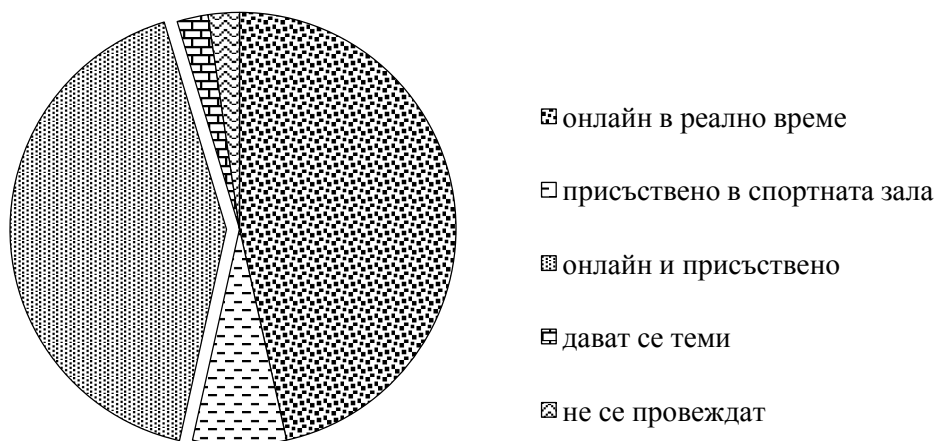
Използвахме анкетния метод, като данните са обработени с честотен анализ и чрез едномерно разпределение на честотите и процентно съотношение.

РЕЗУЛТАТИ

На въпроса как се провеждат часовете по специалност и как предпочитате да се провеждат те (Фигури 1 и 2) студентите отговарят, че голяма част (42%) от преподавателите се възползват от опцията да има присъствени занимания и провеждат част от заниманията си присъствено, а теоретичната част се взема онлайн в реално време (когато е часът в седмичното разписание). Впечатление прави нагласата на студентите за провеждане на часовете им. Голяма част от тях (39,5%) предпочитат онлайн заниманията в реално време, след тях с 27,9% се нареждат студентите, които искат да имат практически заниманията и 23,3% са за смесено преподаване (онлайн и присъствено). Бихме казали, че този висок процент на първата група (39,5%) желаещи заниманията им да са онлайн е

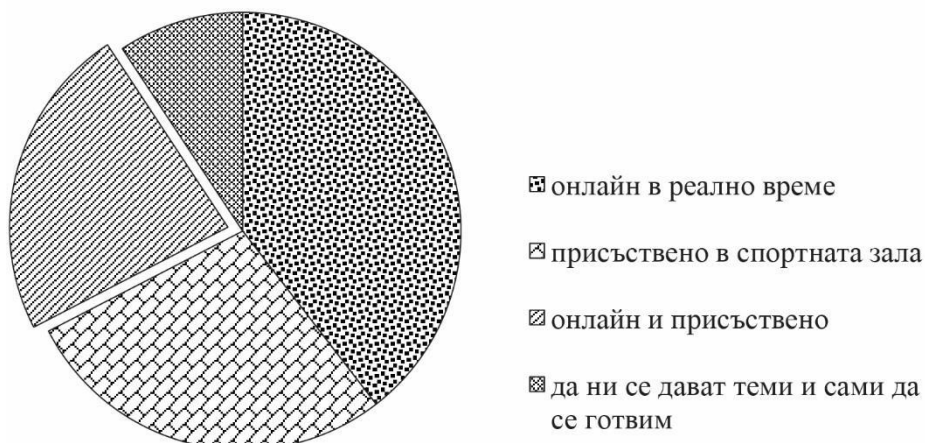
малко обезпокоителен, тъй като спортнопедагогическата работа е свързана и с двете страни на обучението – теоретично и практично. Но все повече съвременното поколение се отдава на електронните устройства и двигателните натоварвания се отхвърлят от всекидневието им. А без практическите часове студентите не получават нагледни и практически знания, съответно и впоследствие ще им е трудно да предават такива на своите възпитаници.

Как се провеждат часовете по специалност?

Фигура 1

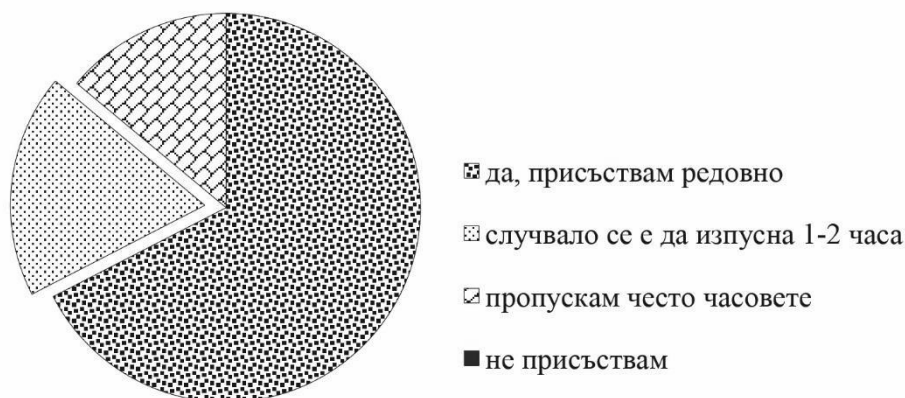
Как предпочитате да се провеждат часовете Ви по специалност?

Фигура 2

На въпроса, колко от студентите са присъствали редовно в часовете (Фигура 3), резултатите от техните отговори са: 67,4% от тях посещават редовно заниманията, независимо в каква среда се провеждат те. Сравнително висок е процентът на тези, които пропускат часове по специалност (32,6%), които часове би трябвало да са приоритет за студентите в учебната им програма.

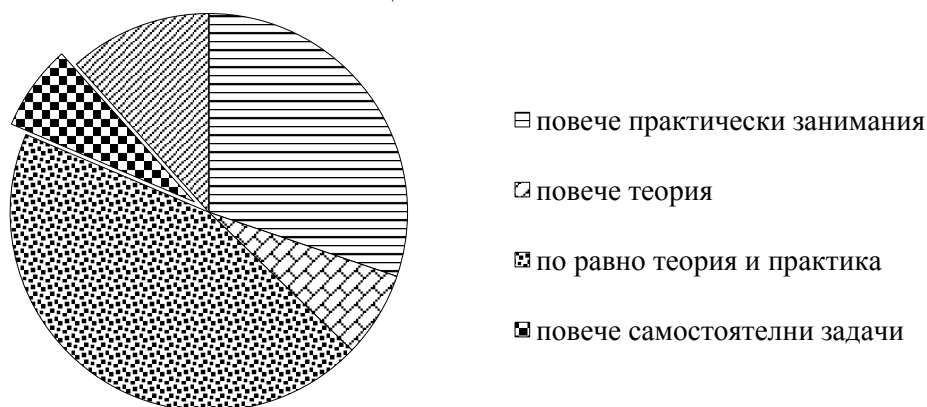
Присъствате ли редовно на часовете по специалност?

Фигура 3

Относно насочеността на учебните занимания по специалност (Фигура 4), голяма част от студентите (44,2%) осъзнават и искат да имат по равно теоретични и практически занимания. Не е малък и процентът (30,2%) на тези, които предпочитат практиката пред теорията. На трето място се явяват студентите, които искат повече практика, но осъзнават, че и само с практика не може, и искат и теория, макар и в по-малък обем. Като цяло от този въпрос се вижда, че студентите добре осмислят същината на тренировъчната работа и че теорията и практиката вървят ръка за ръка, което е един добър атестат за преподавателската ни дейност.

Каква насоченост бихте желали да имат часовете Ви по специалност?

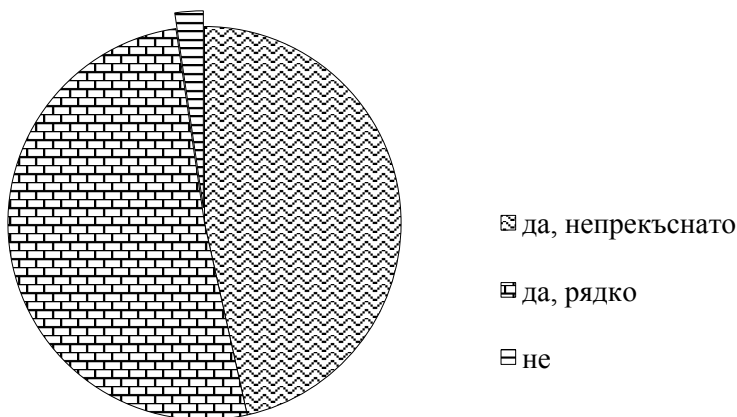

Фигура 4

Следващият въпрос ни дава отговор на това, до каква степен се дават самостоятелни задачи на студентите (Фигура 5) като част от обучителния процес. От отговорите се вижда, че къде повече (51,2%), къде по-малко (46,5%) се дават самостоятелни задачи и студентите трябва да намират начин да се справят с тях, като ресурсите са познати. На първо място е интернетът и търсачките в него, но от отговорите на студентите (Фигура 6) се вижда, че

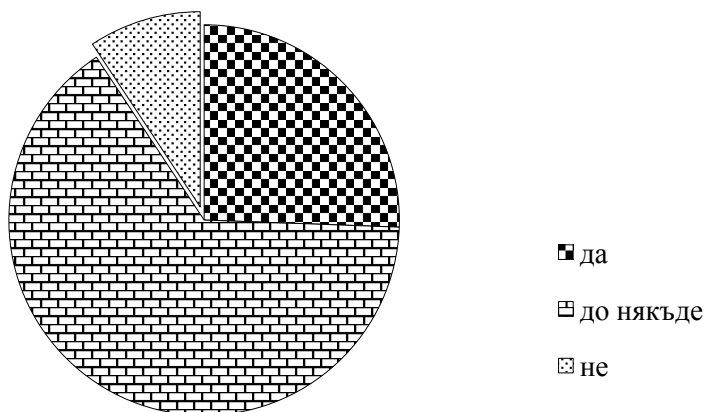
невинаги интернет им дава търсената информация (65,1%), едва 25,6% намират нужната информация в интернет пространството, а други 9,3% въобще не съумяват да намерят нужната им информация. Този факт от своя страна ни подсказва, че трябва да им се подсигурят други ресурси за успешно справяне със самостоятелните задачи.

Поставят ли Ви се самостоятелни задачи в часовете по специалност?

Фигура 5

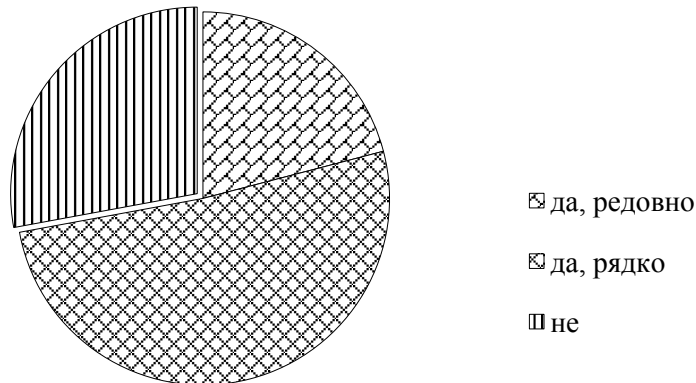
Намирате ли нужното Ви в интернет?

Фигура 6

Друга такава възможност за подготовка на самостоятелните задачи е посещаването на академичната библиотека в НСА (Фигура 7), която, както се вижда от дадените отговори, не се използва на максимум. Едва 51,2% от анкетираните казват, че я посещават, но рядко. А 20,9% от специалистите ни въобще не са я посещавали. Тук може би трябва да се постави въпросът за създаване на учебни навици на студентите и ползването на библиотеката в изготвянето на самостоятелните им задачи. Една дейност, която ще подпомогне самоподготовката и ще обогати знанията им.

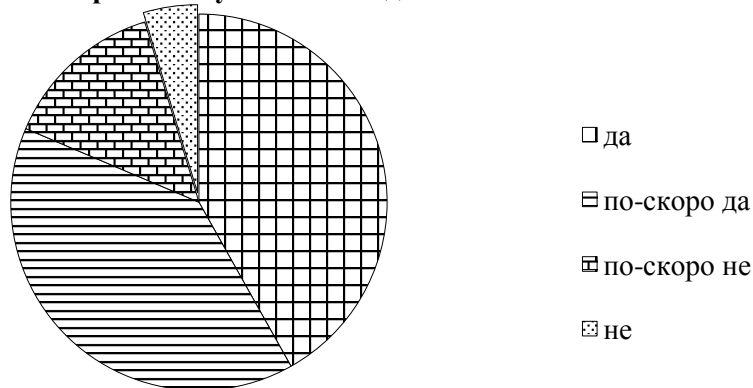
Посещавали ли сте библиотеката на НСА?

Фигура 7

В следващия въпрос (Фигура 8) попитахме студентите дали достъпната им литература, предлагана в библиотеката и книжарницата, е подходяща и ги подпомага в решаване на поставените им самостоятелните задачи. Голяма част (81,4%) от анкетираните дават положителен отговор, докато едва 8 (18,7%) човека имат отрицателен отговор. Този факт е още една предпоставка за нас като преподаватели да създадем гореспоменатите навици у студентите ни да ползват библиотеката и книжарницата на Национална спортна академия „Васил Левски“ или други подобни специализирани библиотеки.

Намирате ли нужното Ви в достъпните книги?

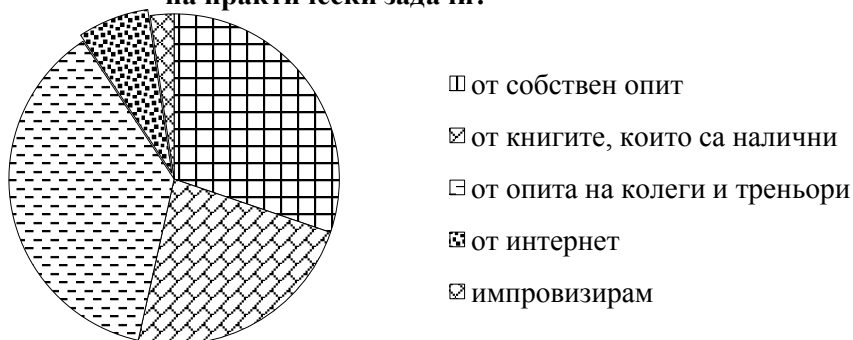

Фигура 8

Следващият въпрос е интересен (Фигура 9), а именно – как студентите специалисти готвят практическите си занимания (тренировките). По-голямата част от анкетираните (37,2%) се уповават на чуждия опит и това, което са наблюдавали на тренировки на различни треньори. Голяма част от студентите (30,2%) казват, че ги готвят от собствения си опит, добит като състезатели. Едва 23,3% от анкетираните използват наличната им литература, а 7% ползват интернет за изготвяне на тренировките и практическите занимания.

Според нас в първата една-две години на следването е добре да се ползва повече достъпната литература, а с напредването на обучителния процес и умението да се разпознават различните етапи на обучение и упражненията, включвани в тях, е добре да се ползват упражненията от опитни треньори, които наблюдават.

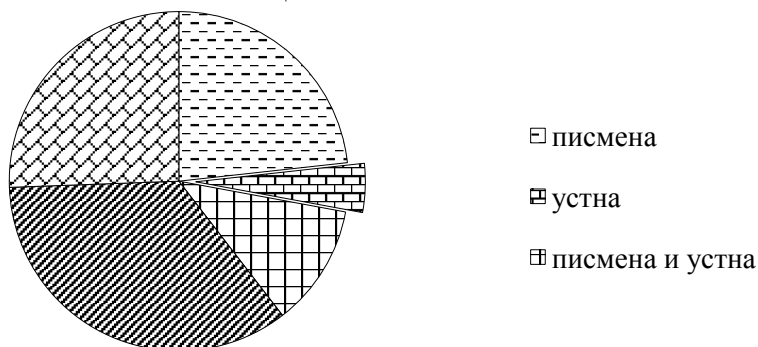
Откъде се готвите за тренировки или представяне на практически задачи?

Фигура 9

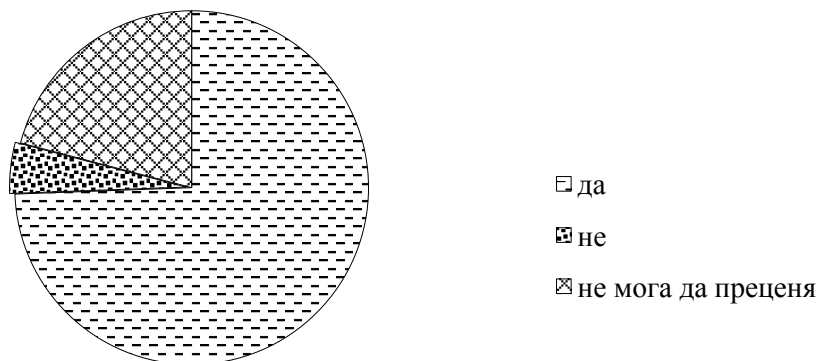
Следващите няколко въпроса са свързани с контрола и оценяването на студентите по време на обучението им. Първият въпрос е относно формата на провеждане на изпитите (Фигура 10). По-голямата част от студентите (34,9%) предпочитат изпитванията да са под формата на практика. Не е малък процентът (25,6%) на студентите, които искат оценката им да е комплексна – от писмен, усен и практически изпит. На трето място с 23,3% студентите са поставили писмената форма на изпитване като предпочитана за тяхното оценяване. Тъй като треньорската дейност е комплекс от знания, умения и комуникация, според нас студентите трябва да се справят и с трите форми на оценяване и те трябва да съпътстват тяхното обучение. А този контрол, както е и в практиката, е добре да е постоянен (Фигура 11). Затова оценяваме положително високия процент от анкетираните (74,4%), които са съгласни да има текущ контрол. Защото това е начинът да се открият пропуските и да се отстранят навреме.

Под каква форма предпочитате да бъдете изпитван по специалност?

Фигура 10

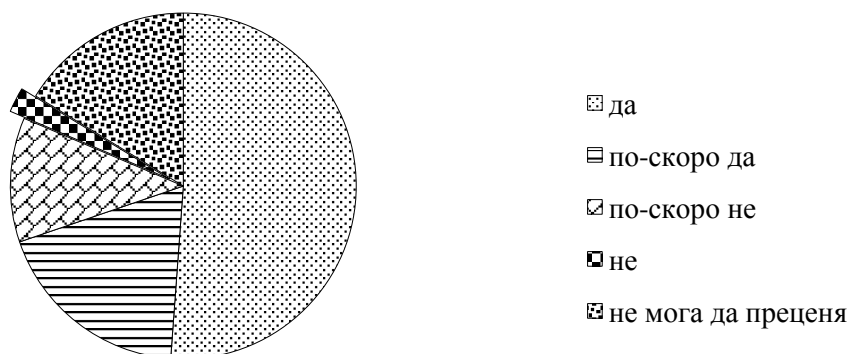
**Одобрявате ли да имате текущи контролни,
които да Ви освобождават от изпит?**

Фигура 11

Последният въпрос е насочен към бъдещата реализация на студентите (Фигура 12), а именно как преценяват обучението си за бъдещата им работа като треньори. По този въпрос мнозинството (51,2%) са отговорили положително, което е добър атестат за подготовката на кадри. Едва 6 човека отговарят, че наученото в НСА по-скоро не или въобще не би им било достатъчно за треньорска работа.

**Обучението Ви по специалност достатъчна основа ли е
за бъдещата Ви реализация като треньор?**

Фигура 12

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От така направеното анкетно проучване установяваме, че учебният процес по спортна специалност във Факултет „Спорт“ се провежда адекватно на нововъзникналата за целия свят епидемична обстановка. По-голямата част от студентите имат желанието да се обучават и да получават знания под всякаква форма – теоретична и практична. Остава на нашето внимание да ги научим и мотивираме по-често да ползват наличните ресурси. Да бъде осъществяван постоянен контрол върху наученото, за да не остават празни петна в знанията им и те да излизат едни наистина добре подготвени специалисти, които с лекота да могат да надграждат над получените теоретико-практически

знания и да могат да се реализират като спортни педагози и да се превършат в успешни и първокласни треньори.

ЛИТЕРАТУРА

Алексиева, М. Обучението по баскетбол на студенти магистри от Великотърновски университет в условията на извънредно положение. *Годишник на НСА „Васил Левски“*, Ес принт, С., 2020. Том 1 // Aleksieva, M., Obuchenie po basketbol na student magistri ot Velikotarnovskia universitet v usloviata na izvanredno polojenie., *Godishnik na NSA “V. Levski”*, Es print, S., 2020, Том 1

Наредба за държавни изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища. Обн. ДВ, бр. 99 от 9.11.2004 // Naredba za darjavnite iziskvania za organizirane na distantsionna forma na obuchenie vav vissheto uchilishte. Obn. DV br. 99 ot 9.11.2004

Polat, E., Poniatii nai apparat distancionnogo obuchenia. 2004, http://vio.uchim.ifo/Vio_19/cd_site/articles/art_1_21.htm

Райчева, Н. Дистанционното обучение като педагогически факт: същност, структура, функциониране. *Списание на Софийски университет за електронно обучение*, 2011 // Raicheva, N., Distancionno obuchenie kato pedagogicheski fakt: sashtnost, struktora, funkcionirane. *Spisanie na Sofiiski Universitet za elektronno obuchenie*, 2011.

<http://journal.e-center.uni-sofia.bg/f/downloads/2011/Broi%202/N.Raicheva.pdf>

Автор за кореспонденция:

Георги Брестнички

НСА „Васил Левски“

Катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“

e-mail: gvbrestnichki@yahoo.com